

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 1 / 4

Teknik og Miljøforvaltningen
Byens Drift
Susanne Henriksen

Høring: Udviklingsplan for Utterslev Mose

Bispebjerg Lokaludvalg takker for muligheden for at kommentere på udviklingsplanen.

02.04.2018

Høringssvaret bygger både på Lokaludvalgets indgående kendskab til mosen og drøftelser heraf gennem mange år, på arbejdet med Helhedsplanen, på drøftelser i lokaludvalget om udkastet til Udviklingsplanen, samt på input fra åbent et møde herom 13. marts med 8 deltagere. Fokus for bemærkningerne i dette høringssvar er på den del af mosen, der ligger i Bispebjerg Bydel, - det vil sige Østmosen og Højmosen.

Generelt er der stor tilfredshed med planen, som både præsenterer en god analyse af biologiske, rekreative og driftsmæssige problemstillinger, og også peger fremad. Vores bemærkninger skal derfor ses på denne baggrund af generel tilfredshed.

I 2015-2017 samarbejdede Bispebjerg og Brønshøj Husum Lokaludvalg med Teknik- og Miljøforvaltningen om en Helhedsplan for mosen. Processen med Helhedsplanen har kørt parallelt med udarbejdelsen af Udviklingsplanen, og der er i store træk sammenfald af indhold. Lokaludvalget savner dog, at Helhedsplanen præsenteres mere konkret i Udviklingsplanen.

Vi glæder os selvsagt over at genfinde en del af de ideer, som opstod under arbejdet med Helhedsplanen, - men desværre ikke alle. Et flertal af nedenstående bemærkninger genfindes fra vores arbejde med Udviklingsplanen.

- **Hundefritløbsområde.** der findes kun et hundefritløbsområde ved Kirkemosen, men der er et stort behov for flere. Facebookgruppen hunde i 2400 har 244 medlemmer, og er en af de grupper, som gerne ser flere fritløbsområder.
- **Lejrliv til overnatning.** På trods af udfordringer med overnattende Romaer har lokaludvalget fra mange af de grupper, som har været involveret i Helhedsplanen, modtaget ønsker om mulighed for overnatning. Derfor foreslås gennemført forsøg med lejrliv i tilslutning til afgrænsede semiprivate områder eksempelvis skoven ved eller engen foran Streyf, hvor der allerede forefindes faciliteter til bål og toilet. For organiserede grupper såsom spejdere, burde dette kunne organiseres let med tilmelding som forudsætning for tilladelse og betaling af mindre gebyr til eventuel rengøring.
- **Plantning af spiselige bær og buske.** Efterspørges af mange. Lokaludvalget foreslår, at der udpeges og tilplantes små områder til spiselige sankeområder.

Bispebjerg LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 2 / 4

- **Spejderhytte.** FDF Utterslev er storbruger af Streyf, men er blevet presset pga. det store brugstryk generelt på Streyf. Der er behov for en separat spejderhytte, og FDF inviterer gerne andre lokale interessenter ind.
Vi glæder os over, at Udviklingsplanen åbner op for, at Mosesvinget 91 kan overgå til andre formål. Men bliver dette ikke muligt, er der behov for, at forvaltningen gerne udpeger andet område, hvor der kan opføres spejderhytte.
Generelt undrer Lokaludvalget sig i øvrigt over, at forvaltningen har brug for både en materialeplads på Mosesvinget 91 og en anden plads i nederste del af kirkegården ved Rådvalsvej. De to pladser ligger kun 150 meter fra hinanden, og hvis man ser på deres aktuelle anvendelse, synes intet at forhindre, at de to pladser slås sammen. Det ville også medføre meget bedre forhold for mandskab knyttet til pladsen og fjernelse af den grimme og rodede plads på en naturskøn holm ved mosen.
- **En naturlegeplads i Højmosen.** Et ønske som Lokaludvalget har modtaget. Der findes nu 5 legepladser fordelt ud over hele mosen, men netop Højmosen mangler en legeplads. Der har været foreslået, at en legeplads i lysningen ved broen fra Dunhammervej ville være ideel.
- **Skiltning.** Der findes mange generationer af skilte i mosens område med vidt forskellige formål. Nogle oplyser om biologiske forhold, andre om fiskeri, og andre om trafik og destinationer. Kun få skilte er hensigtsmæssige. Nogle er ulæselige, andre er ubehjælpelige. Generelt er skiltningen mangelfuld, og hvis man ikke er stedkendt, er det svært at orientere sig, - især for cyklister der benytter stinettet. Dog er den trafikale skiltning med advarselstavler vedrørende grågæs på vejen både letforståelig, original og med et glimt af humor. Man kunne ønske sig en bedre og mere konsekvent skiltepolitik i mosens store område, som også kunne implementeres i storbyens andre store parkområder.
- **Motionsruter.** Der er udarbejdet 3 løberuter, som er angivet med farvede striber på pæle. Ved startstederne er angivet løberutens længde, men det efterspørges blandt løbeklubberne, at distancerne også angives undervejs på ruterne til glæde for både løbere og andre gæster i mosen.
- **Cykelruter.** Mange cyklister, der kommer fra Bispebjerg Park Allé, og skal syd om mosen, kører hen over græsset. Det kan især ses, når det har sneet og regnet, hvor der kan ses hundredvis af hjulspor hen over græsset. Grusstien er aktuelt indrettet, så den drejer i retningen nord om mosen. En ekstra stump sti på ca. 20 meter der svinger i retning syd vil spare mange cyklisters kørsel hen over græsset.
- **Synergi med plejeplaner i Gentofte Kommune.** Ligesom der samarbejdes herom med Gladsaxe Kommune, opfordrer Lokaludvalget til, at der samarbejdes med Gentofte Kommune om plejeindsatsen langs Søborghus Rende. Med den rette pleje, kan Søborghus Rende blive en vigtig spredningskorridor for fauna.

Bispebjerg LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 3 / 4

- **Sydvendte skovbryn.** Lokaludvalget opfordrer til at etablere overgange mellem skov og græsplæner i form af etagerede bæltter, som gavner biodiversiteten.
- **Slåning langs stier.** Langs stier slås et unødigt bredt bælte. Lokaludvalget foreslår, at slåningen begrænses til 30 cm fra stiens kant for at forbedre spredningskorridorer for faunaen på tværs af stien.
- **Naturovervågningsprojekter.** For at kunne planlægge bedre for diversitet i flora og fauna, er der brug for mere viden. Derfor anbefales, at der igangsættes naturovervågningsprojekter i udvalgte områder.
- **Paddehul i Højmosen/hegnsføring.** Oprindeligt var det tanken, at paddehullet tæt på Klubhuset skulle inddrages i indhegningen til køerne. Paddehullet rummer den rødlistede art spidssnudet frø, som trives bedst med åbent vand. Køerne ville kunne sikre, at vandhullet ikke gror til. Lokaludvalget har tidligere (brev fra august 2017) i korrespondance med byrumsforvalteren fået tilsagn om, at der vil ske en beskæring i vandhullet. Hvis dette ikke sker som lovet, opfordrer vi til, at Kogræsserlaugets hegn flyttes, så vandhullet indlemmes i køernes indhegning. Køerne vil let kunne foretage den nødvendige naturpleje. Kogræsserlauget har ingen indsigelser imod dette tiltag, som vil fremme køernes afgræsning af paddehullets brinker og herved sparer manuel fjernelse af siv og bevoksning. De vil dog ikke betale for flytning af hegnet. I stedet har Kogræsserlauget et ønske om flytning af hegnet for fangstfolden til tørre lokaliteter, da indfangning af køer i for våde omgivelser giver farlige situationer. En eventuel ændring af hegnsføring for disse to forhold foreslås at ske på kommunens regning. Kogræsserlauget er uforskyldt i den besluttede hegnsføring, og skal ikke bøde økonomisk for en ændret beslutning.
- **Sigtelinier.** Generelt er brinkerne langs mosen i de senere år groet gevaldigt til. Når man ser på fotos af mosen for 20-30 år eller længere siden var brinkerne de fleste steder åbne og transparente. Tilvoksningen skyldes ikke mindst opgravningen af kanalerne omkring sivøerne i 80'erne, hvor det opgravede slam blev lagt på brinkerne. I forhold til sivøerne foreslås i planen, at disse jordvolde nu fjernes, og det er vi enige i. Men tilvækst af træer og buske langs brinkerne bør holdes i stram snor, og ikke bare tillades ubegrænset. I planen foreslås fastholdelse af sigtelinien til Grundtvigs Kirke, og det er fint. Der er dog også andre vigtige sigtelinier. Brønshøj Kirke er et godt pejlemærke. For bare 20 år siden kunne man fra Bispebjerg Parkalle se 10 km. til Tingbjerg og længere på langs af mosen. Nu kan man intet se. Sådanne monumentale sigtelinier bør bevares, og dette gælder også udsigter fra Åkandevej, Hareskovvejen og Horsebakken. I sidstnævnte tilfælde er der heldigvis i 2016 og 2017 sket en væsentlig reduktion af brinkernes bevoksning til gavn for et bedre udsyn.

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 4 / 4

- **Driftsindsats i forhold til god vandkvalitet:** Utterslev Mose rummer en stor vandoverflade, og Lokaludvalget savner en selvstændig beskrivelse af denne naturtype i afsnit 5.2, hvor tiltag for pleje af landskab og natur gennemgås.
I forbindelse med udarbejdelsen af Helhedsplanen blev igangsat et analysearbejde omkring mulighederne for at iværksætte en sørestauration, der kan give Utterslev Mose en vandkvalitet, som vil indfri Vandrammedirektivets krav senest 2027. Udover oprensning kræver det en årligt tilbagevendende naturplejeindsats med grødeskæring og bortfjernelse af grøde, der i Helhedsplanen andrager et beløb på 1 mio. kr. årligt i 10 år.
Dette bør beskrives i Udviklingsplanen.
Fjernelse af afskårne tagrør bidrager til gengæld positivt i miljøregnskabet, og en selvstændig opstilling af et sådant overordnet miljøregnskab ville være af stor betydning for fremtidig håndtering af følger af forurening og anden naturbelastning.
- **Plastic.** Et nyere problem er plastic. I vintermånederne ses, at budskadser mange steder i bunden er overfyldt med plasticaffald. Overvejelse af hvordan dette problem fremadrettet håndteres foreslås medinddraget i udviklingsplanen.

Behov for koordinerende indsats: De beskrevne indsatser – særligt de som handler om det rekreative - er ufinansierede, og kan ikke løftes via omlægning af drift.

Vi skal sammen sikre, at disse indsatser bliver løftet og generelt sikre en god gensidig information.

Lokaludvalget foreslår derfor, at Parkbrugerrådet fra Udviklingsplanen opretholdes eller at en lignende mere permanent forsamling etableres. Denne forsamling bør mødes årligt, og lokaludvalget bidrager gerne til organisering heraf.

Med venlig hilsen

Alex Heick
Formand for Bispebjerg Lokaludvalg

PS: Udsagnene på side 14 vedrørende forurening af mosen fra Nordkanalen er ikke længere gyldige efter at vandstrømmens retning i Nordkanalen er vendt. Nu føres forureningen videre til Emdrup Sø.

